

num helst at minka

oljuøkir kunnu móguliga finnast.

- Oljukeldurnar í Miðeystri kunnu vera væl størri enn alment er boðað frá.
- USA og onnur lond kunnu seta krøv um størri orku-effektivitet, eitt nú at bilar skulu koyra fleiri km/litur
- Óvæntaðar teknologiskar innovatiónir (nýskapanir) kunnu broyta støðuna til tað betra.

- Hin vegin eru eisini móguleikar fyri einari versnandi støðu, um
- Politiskur óstabilitetur í oljuframleiðandi londum kann minka um leveransurnar
 - Miðeysturkeldurnar vísa seg at vera minni enn alment er kent
 - Um arbeiði við at finna avloysarar fyri oljuorkuna (alternativa orku) ikki kemur í gongd, ella brúkiligar loysnir vera funnar

The Big Rollover

At enda skal ein samlað mynd verða givin, sum á

leið vísir, hvussu frægastu metingar ætla um fram-tíðina. **Mynd 2** vísir tað, sum í olju-málinum kallast **"The Big Rollover"** ella tað stóra umskifti, har myndin skiftir frá at vísa eina støðugt vaksandi framleiðslu, til stagnatión og so afturgongd.

Heimsframleiðslan fekk tvey týðulig hogg í 70-unum, tá báðar oljukreppurnar minkaðu um framleiðslu. Henda framskriving (byggir á Magoon) væntar eitt topp-punkt longu áðrenn 2010, og so eitt fall. Hini lond og økir, sum eru við á myndini, skulu vísa, at nøkur oljuframleiðandi økir longu eru farin um umskiftispunktið.

USA hevði maximum longu í 1970, víst undir **A**. Sovjetsamveldið og seinni Rusland og onnur SNG-lond komu í hæddina í 1980-unum, undir **B**.

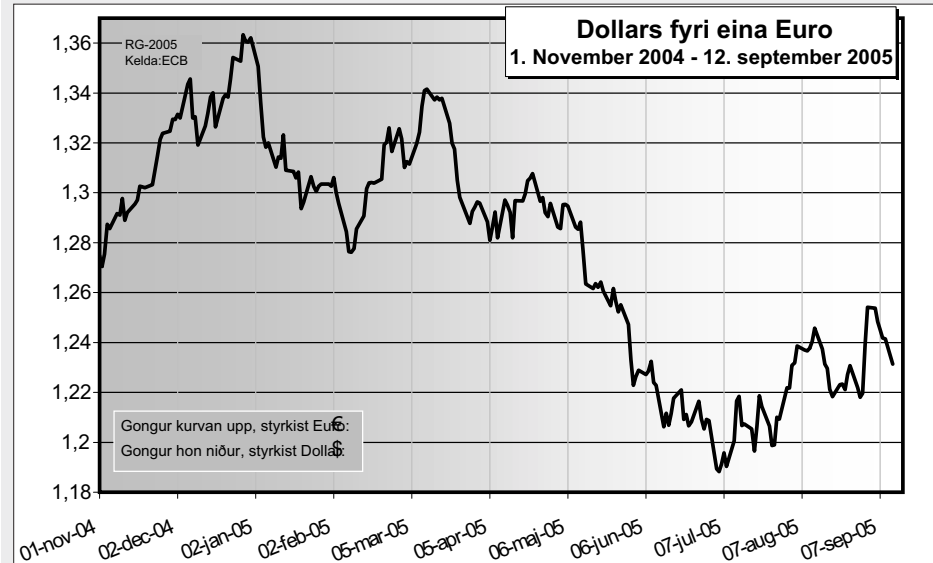
Bretland og Norge, sum framleiða mestu oljuna í Norðsjónum fara at fáa minkandi framleiðslu í nærmastu framtíð.

Einasta øki, sum enn hevur keldur til økta framleiðslu, er Miðeystur, har

Saudi Arabia, Iran, Irak og Kuwait sita á oljuríkidøminum. Tí er hetta øki "áhugavert" hjá øllum stórveldunum: USA, ES, Russland, Kina og India, sum øll royna at tryggja sær oljuveitingar so leingi sum gjørligt. Geopolitisk áhugamál hjá nógvum leikarum fara bresta saman í Persiska gulfnum.

Keldur:

Les Magoon: *Are we running out of Oil* (www.hubbertpeak.com/magoon)
R. Hirsch, R. Bezdek, R. Wendling: *Peaking Oil Production: Sooner Rather than Later* (www.issues.org/issues/21.3/hirsch.html)
Norges olieventyr nærmer sig enden. DR 10.sept 05 (www.dr.dk/Nyheder/Udland/2005/09/10/140426.htm)
Energy Information Administration: *International Petroleum Monthly* (www.eia.doe.gov/ameu/ipsr/t44.xls)

Valið í Týsklandi skapar óvissu

Dollarin viknaði nógv seinastu vikuna av tí neyðstøðu, sum melduródnin Katrina setti USA í. Men nógv er longu vunnið inn aftur. Ikki tí at støðan í USA er batnað nakað serligt, heldur tí politisk óvissa ræður um úrslitið av valinum í Týsklandi. Børs-fólk vænta, at valúrslitið verður óklárt, so eingin av teim stóru flokkunum, SPD ella CDU, kunnu gjøgnumføra ein reinan politik, sum fær búskapin á fótur aftur. Í lötuni bendir nógv á, at ein "Grosse Koalition" verður gjørd aftaná valið, og óklárt er hvør politikkurin so verður. Danske Bank hevur í "Outlook" frá 8. september sett vónirnar um búskaparliga framgongd í heiminum niður. Orsøkin er í fyrsta lagi teir høgu olju- og benzinprísirnir, sum fingu eitt eika spark uppeftir aftaná melduródnina Katrina fyrri 2 vikum síðani. Danske bank metir nú, at vøksturin í 4. kvartal í USA verður null, men eisini Europa verður negativt ávirkað. Um móguligu politisku støðuna í Týsklandi skapar Danske Bank: "Sandsynligvis skal Tyskland ledes af en stor koalition mellem SPD og CDU. Dette er ikke umiddelbart positivt for euroen, da det efterlader Tyskland med en temmelig mudret politisk situation."

Atlantic Petroleum borar

OLJA

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

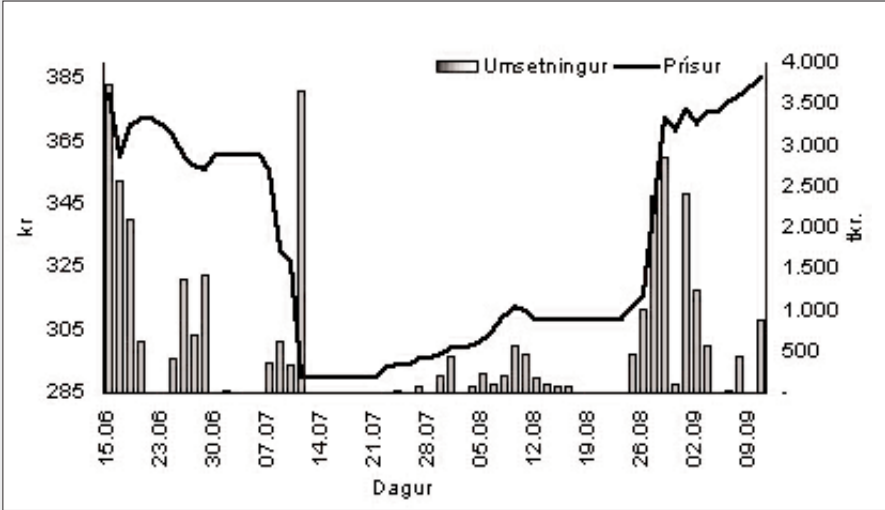
Føroya oljufelagið Atlants Kolvetni skrivaði av álvara søgu týsdagin 13. september. Tá fór felagið eftir ætlan saman við øðrum oljufeløgum at bora ein avmarkingarbrunn í írska havinum. Talan er um West-Lennox fundið, sum føroyska felagið herfyri keypti ein part av. Høgi oljuprísurin hevur skundað undir hesa boringina. Brunnurin

verður boraður av Noble Lynda Bossler og er tað Challenger Minerals, sum er fyrstøðufelag. Kostnaðurin av brunninum er umleið 60 mill. kr. Tað fer at taka teimum 18 dagar at bora og rokna tey hjá Atlants Kolvetni, at úrslitið av boringi verður kunngjørt skamt eftir tað. Um úrslitið verður so positivt, sum tað verður hildið, so fer fyrsta oljan á marknaðin í seinnu helvt av 2006.

Wilhelm Petersen, stjóri í Atlants Kolvetni

sigur, at tey eru sera fegin um, at tað nú verður borað á hesum spennandi feltinum. –Vit eru sera bjartskygdur um, at hesin brunnurin fer at prógva, at fundið er enn størri enn mett, soleiðis at farið kann verða undir at byggja út feltið. Atlants Kolvetni eigur 25% í West Lennox fundinum. Hini feløgini eru Challenger Minerals við 35%, DYAS UK 20% og First Oil Expro 20%. Fundið er í eystara parti av írska havinum.

Met-kursir

Myndin vísur gongdina í prísinum og umsetningi á Atlantic Petroleum partabrøvum síðan byrjan 15/6-05

Kelda: www.vmf.fo & www.icex.is

Eftir velduga uppsvingið í farnu viku, var talan aftur um kurshækkan hjá Atlantic Petroleum hesa vikuna. Vøksturin hesa ferð var tó ikki eins ógvusligur, men við einum virði, sum nú aftur er komið á 385, er felagið

nú aftur eins áhugavert, sum tað var fyrsta dagin, ið tað kom á marknaðin. Tað er helst framhaldiandi høgi oljuprísurin, sum er atvoldin til hetta. Prísurin á ráolju er annars lækkaður nakað, síðani neyðgoymslurnar vórðu

opnaðar, men tað er eyðsæð, at hesar neyðgoymslur ikki eru nøkur varandi loysn. Og tí er verða virðisbrøv í oljufeløgum framvegis virðissett rættiliga høg.

-mørk

Ársins virki skal kjósast

Fyri sættu fer verður ársins virki valt á vinnudegnum. Júst kjósanin av ársins virki er kjarnin í tiltakinum, og restin av vinnudegnum er so at siga karmarnir rundan um at eitt virki fær henda heiður.

Tá farið var undir tiltakið í 1999, var endamálið við hesari kapping at menna vinnuligan hugburð og at økja virðingina fyri vinnuni hjá myndugleikunum og vanliga borgarinum.

Tey fimm undanfarnu árin eru fimm vinnarar funnir. Tann fyrsti var Havsbrún, og síðani komu Tórshavnar Skipasmiðja, Vónin, Vaðhorn

og Reyni-Service.

Hvat eyðkennir so hesi virkir? Staðfestast kann at talan er um sterk og vælrikin feløg, ið hava víst fíggarliga góð úrslit. Júst hetta er eitt av metingarstøðinum, sum dómsnevndin skal halda seg til, tí í reglunum stendur at "virkið skal hava verið støðugt/vaksandi, og dentur verður lagdur á fíggarligt úrslit seinastu árin."

Men samstundis er dentur lagdur á, at virkini skulu hava víst framfýsni innan ávíst økið. Í reglugerðini verður staðfest at "virkið skal hava víst framfýsni og áráði innan útflutning, framleiðslu,

vørumenning, tøkni-frøði, útbúgving ella innan annað øki, og hetta skal eftir styttri áramál hava viðført menning og vøkstur".

Í grundgeving síni fyri at valið fall á just hetta virki, hevur dómsnevndin hvørt ár greitt frá hví mett verður at hetta virki skærar framúr.

Eitt nú vóru týðandi orsøkir at velja Vaðhorn Seafodd og Reyni-Service tey bæði seinnu árin ikki bara fíggarligu úrslitini. Her varð denturin millum annað lagdur á ynski og førleikan hjá virkjunum at laga seg eftir kundanum.

www.industry.fo